

ĐỀ THAM KHẢO

KỲ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP CƠ SỞ

NĂM HỌC: 2023-2024

Môn thi: NGỮ VĂN LỚP 9

Thời gian làm bài: 150 phút (Không kể thời gian phát đề)

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

CƠM MÙI KHÓI BẾP

Bốn năm từ ngày lấy vợ, Tết này anh mới đưa được cả vợ và con về quê. Từ Sài Gòn về miền Trung không hẳn quá xa, nhưng vì có đứa con nhỏ nên chuyện đi lại khó khăn. mấy lần trước anh chỉ về một mình, dăm hôm lại trở vào. Lần này cả nhà mới được về quê, cho đứa con ăn Tết quê nội lần đầu.

[...]

Hôm sau bà lọ mọ dậy từ lúc trời chưa hừng sáng, nhóm lửa rơm, bắc nồi com. Thằng cháu nội ba tuổi chạy xuống thấy khói bếp bốc ngùn ngụt, khiếp quá hét toáng lên: “Cháy nhà”. Anh chị đang ngủ giật mình vùng dậy. Anh bảo nhà đã có bếp gas, mẹ nấu gì thử rơm đó nữa cho cực. Bà cười: “Tụi bây ăn com nồi com điện thành phố rồi, về quê mẹ nấu com lửa rơm cho thơm mùi đồng mùi rạ. Mà com nấu rơm mới có miếng cháy ăn giòn. Mấy hồi anh nhỏ, bữa ăn không có miếng com cháy là giãy nảy lên bướng bỉnh chẳng chịu ăn. Nhớ không.”

Trời rạng tung từng sáng, thấy khói bay lên lờn qua mái tranh, anh chợt bùi ngùi. Nhớ ngày xưa còn nhỏ, sáng sớm anh chạy xuống bếp nằm cuộn trong lòng mẹ ngủ nướng thêm một lúc. Thức giấc giờ nắp nồi ngửi mùi com. Rồi lấy đũa xới hết com lên để lột miếng cháy ở đáy rồi ăn trước. Lớn lên vào Sài Gòn lập nghiệp, cưới vợ sinh con ở đây, xa cái bếp quê dần thành quên. Với lại ở trong đó, đâu có mấy ai ăn sáng ở nhà. Cái bụng cũng “lười” và “yếu” đi, sáng phải bún hoặc cháo mới nuốt nổi. Giờ về thấy com, thèm thì thèm thật nhưng ăn chỉ vô.

Cô con dâu bảo: “Mẹ bày ra nấu bữa sáng làm gì cho cực. Chúng con ra quán ăn miếng là rồi việc”. “Bây nói chi lạ. Ăn uống phải đàng hoàng chứ. Bữa sáng là quan trọng lắm. Không ai thương bằng com thương đâu con. Ăn com chắc bụng no lâu. Mấy cái thứ bún cháo nước ông ệu, chỉ nhaoáng là đòi lại liền ả.” – Bà vừa san com ra chén vừa nói.

Ba chén com trắng, đĩa cá đồng kho nghệ. Anh háy mắt qua vợ, ý bảo ăn đi, ăn lấy lòng mẹ một miếng. Chị lại háy mắt qua anh lắc đầu, có mà sức Thánh Gióng mới nuốt trôi. Thằng cu con nhìn chằm chằm chén com. Cuối cùng chỉ có anh trệu trạo làm được ba miếng, như là ăn tượng trưng cho mỗi người một miếng. Tranh thủ lúc mẹ đi ra giếng, anh lừa cả ba chén com trắng vào lại nồi.

Sáng hôm sau bà lại dậy sớm. Lại nhóm bếp rơm nấu com. Xong bữa nồi com không vui được là mấy, vẫn đầy như lòng mẹ. Anh gắng ăn được nửa chén. Chén lòng san đôi cho mẹ cho vợ. Anh dối mẹ chở vợ con đi xem chợ Tết, đi thăm thú làng quê, thực chất là để ghé quán cho vợ con ăn bún ăn cháo.

Anh tự nhủ sáng mai phải thức sớm ngồi nấu bếp với mẹ như xưa. Tự nhủ sáng mai phải ăn chén com đầy với mẹ, nhai một miếng com cháy giòn thơm. Nhưng lâu ngày giờ về quê gặp lại bạn bè người thân, chỗ này mời chén rượu, chỗ kia mời bữa com. Com rượu quê hân huyên câu chuyện ngày dài tới tận khuya. Hôm sau thức dậy đã sáng trọt sáng trời, cổ họng khô khốc không ăn nổi com dẻo, hướng hồ là miếng com cháy.

Chưa hết Tết, mới ngày mừng bốn anh lại phải đưa vợ con vào Sài Gòn. Bà mẹ dậy sớm làm gà, nấu com. Vẫn một mình bà cặm cụi với cái bếp. Bà xúc đầy com vào chiếc ca mền. Gà luộc cho vào hộp đựng. “Bây đem lên xe mà ăn. Com dọc đường dọc sá không ngon đâu”.

Con cháu lên taxi rồi bà còn dặn theo: “Vào trong nhớ ăn uống đàng hoàng nghe bây. Đừng bỏ bữa sáng. Không ai thương bằng com thương”.

Vào tới Sài Gòn ca mền com vẫn còn một nửa. Vợ định đem đi đổ. Anh can, bảo để đấy, phơi khô cất giữ làm kỷ niệm.

*

Qua tháng ba nghe tin mẹ bệnh, anh tức tốc về nhà. Nằm trên giường, gặp con, câu đầu tiên bà hỏi: “Con ăn chi chưa. Mẹ không bắc com được. Thôi ra đầu chợ ăn tạm. Bữa nào khỏe mẹ nấu com cho ăn. Tội nghiệp”.

Nhưng mẹ không khỏe nữa, yếu dần, được thêm hai bữa thì nhắm mắt.

Đưa mẹ ra đồng xong, về nhà nhìn chén cơm trắng đặt trên bàn thờ, anh thấy nhói lòng. Ân hận. Thế là hết cơ hội được ăn với mẹ một chén cơm sáng thật đầy, để nghe mẹ nói câu “Không ai thương bằng cơm thương”. Tiếc nuối. Thêm miếng cơm cháy mẹ nấu quá. Giòn và thơm, mùi hương đồng mùi nước quê, cả mùi khói bếp. Chỉ có mẹ mới nấu được miếng cơm cháy ngon như thế.

Hôm lên đường vào Sài Gòn, anh dậy sớm nấu chén cơm đặt lên bàn thờ mẹ. Anh tự mình vo gạo, tự mình nhóm bếp rơm. Loay hoay một hồi. Bếp nhà đầy khói. Và khói...

(Theo Hoàng Công Danh, *Chuyến tàu về ngấn*, NXB Trẻ, trang 49 - 54 2016, TPHCM)

Câu 1. Món ăn gắn liền với tuổi thơ của nhân vật anh vào mỗi buổi sáng là gì?

Câu 2. Vì sao sau khi mẹ mất, nhân vật anh thấy nhói lòng, ân hận?

Câu 3. Chi tiết cuối truyện: “Hôm lên đường vào Sài Gòn, anh dậy sớm nấu chén cơm đặt lên bàn thờ mẹ. Anh tự mình vo gạo, tự mình nhóm bếp rơm. Loay hoay một hồi. Bếp nhà đầy khói. Và khói...” gọi cho em suy nghĩ?

Câu 4. Bài học em rút ra được sau khi đọc văn bản trên là gì?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về *sự cần thiết phải trân quý những điều bình dị của cuộc sống*.

Câu 2 (4,0 điểm)

Những ngọn gió đồng

Rời phố phường tôi gặp ngọn gió quê
Gió thổi một thổi đôi thổi như dất tôi đi giữa những bầy gió chạy
Tôi đông cứng gió thổi tôi mềm lại
Để như sông dào dạt phía ruộng đồng

Tôi trở về gặp buổi chiều mẹ vục bóng vào sông
Gió thổi áo nâu mềm lại ngày muối mặn
Thổi buốt tháng năm thổi tràn kỷ ức
Thổi mát những đau buồn còn nằm khuất đâu đây

Những vạt cỏ vơi hương gió thổi lại đây
Ôi mùi hương của cỏ gây tình khiết
Đời đất cát lên hương từ đất cát
Nên mới thơm chân thật đến ngọt ngào

Gió chẳng bao giờ thổi tới trăng sao
Nhưng gió biết thổi cho nhau biết tự mình mở lối
Ôi những ngọn gió quê muốn gìm tôi vào đồng nội
Tôi bước ngược cánh đồng gió lại thổi ngược tôi.

(Trích *Những ngọn gió đồng*, Bình Nguyên, *Tập thơ*, 2016, NXB Hội nhà văn)

Bằng hiểu biết về bài thơ *Những ngọn gió đồng* của Bình Nguyên, anh/chị hãy làm sáng tỏ ý kiến của Chế Lan Viên trong *Nghĩ về thơ*: *Thơ không chỉ đưa ru mà còn thức tỉnh*.

* Bình Nguyên: Tên thật là Nguyễn Đăng Hào, sinh năm 1959. Quê: Phường Ninh Phúc, thành phố Ninh Bình. Ông là hội viên Hội Văn học nghệ thuật tỉnh Ninh Bình, chủ tịch hội Văn học nghệ thuật tỉnh Ninh Bình, hội viên Hội Nhà văn Việt Nam. Bài thơ *Những ngọn gió đồng* được viết vào tháng 8 năm 2012.

----- HẾT -----

HƯỚNG DẪN CHẤM MÔN NGỮ VĂN LỚP 9

(Đáp án gồm có 04 trang)

Câu	Nội dung cần đạt	Điểm
I	ĐỌC HIỂU	4,0
1	Món ăn gắn liền với tuổi thơ của nhân vật anh vào mỗi buổi sáng là cơm trắng với món cá đồng.	1.0
2	Sau khi mẹ mất, nhân vật cảm thấy nhói lòng, ân hận vì không thể ăn cơm cùng với mẹ, những hành động của anh lúc mẹ còn sống có thể đã khiến mẹ tổn thương.	1.0
3	Chi tiết cuối truyện mang ý nghĩa: Mùi khói bếp gắn với kí ức về người mẹ, trước giờ nhân vật con chỉ ăn cơm mẹ nấu nhưng chưa bao giờ thực nấu, hôm nay vào bếp mới biết mẹ vất vả thế nào.	1.0
4	Học sinh trả lời theo cách suy nghĩ của mình, giáo viên linh động cho điểm. – Làm con phải biết hiếu thảo, yêu thương cha mẹ. – Phải trân trọng kí ức, quá khứ, đừng để mọi chuyện quá muộn.	1.0
II	PHẦN VIẾT	6,0
1	Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của mình về sự cần thiết phải trân trọng những điều bình dị của cuộc sống.	2,0
	Yêu cầu chung	
	<i>Câu này kiểm tra năng lực viết đoạn nghị luận xã hội của thí sinh. Thí sinh có thể làm bài theo nhiều cách khác nhau nhưng phải có lí lẽ và căn cứ xác đáng, thái độ nghiêm túc, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội.</i>	
	Yêu cầu cụ thể	
	* Giải thích vấn đề:	0.25
	- Trân trọng những điều bình dị quanh ta: là việc mỗi người yêu thương những điều xung quanh từ những thứ nhỏ nhất nhất, từ đó thêm yêu cuộc sống của mình và sống yêu thương, có ích hơn để giúp cho xã hội phát triển bền đẹp hơn.	
	* Bàn luận:	1.5
	- Khẳng định tính đúng đắn của vấn đề: + Việc trân trọng những điều bình dị quanh ta vô cùng quan trọng và cần thiết trong cuộc sống mỗi người, nó giúp cho cuộc sống của ta thêm tốt đẹp hơn, con người sống hạnh phúc hơn, bình yên hơn. + Trân trọng những điều bình dị quanh ta là việc chúng ta yêu thương, nâng niu những điều nhỏ nhất nhất trong cuộc sống, đó có thể là con đường đến trường, là ánh nắng, đám mây, là bạn bè, người thân xung quanh, là quyển sách, cây bút chúng ta đang có,... + Người biết trân trọng những điều bình dị quanh ta là người có cuộc sống tràn đầy năng lượng tích cực, tràn đầy niềm vui, sống với nhiệt huyết và luôn cảm thấy cuộc đời tươi đẹp. Trân trọng những điều bình dị quanh ta giúp cho chúng ta nhìn cuộc đời bằng lăng kính, bằng góc nhìn tươi vui khiến ta có động lực để làm mọi việc dễ dàng hơn. + Việc trân trọng những điều bình dị quanh ta giúp ta biết sử dụng thời gian một cách hợp lí, tạo ra nhiều của cải vật chất có giá trị cho bản thân cũng như cống hiến cho xã hội và giúp ta biết cân bằng giữa làm việc và tận hưởng cuộc sống tối đa. - Dẫn chứng Học sinh tự lấy dẫn chứng về những con người biết trân trọng cuộc sống, sống trọn vẹn từng khoảnh khắc làm ví dụ minh họa cho bài làm văn của mình. - Phản đề Trong xã hội vẫn còn có những người chưa biết trân trọng cuộc sống bình dị quanh mình, sống với những ước mộng cao xa mà bỏ quên những giá trị tốt đẹp của hiện tại. Lại có những người sống bi quan, không coi trọng cuộc sống hiện tại, không hài lòng với những thứ bản thân mình đang có,... Những người này dễ đánh mất bản thân và vấp ngã trong cuộc sống. - Mở rộng vấn đề:	

	Tuy nhiên, chúng ta cần phân biệt việc biết trân trọng những điều bình dị hoàn toàn khác với lối sống cầu thả, lạc hậu, gò bó, khuôn mẫu.	
	* Bài học nhận thức và hành động	0.25
	- Mỗi người học sinh chúng ta trân trọng những giá trị bình dị quanh mình bằng cách cố gắng học tập, rèn luyện bản thân để trở thành một công dân tốt. - Sống yêu thương, chan hòa với những người xung quanh, sẵn sàng cho đi, san sẻ, giúp đỡ người khác.	
2	Bằng hiểu biết về bài thơ <i>Những ngọn gió đồng của Bình Nguyên</i>, anh/chị hãy làm sáng tỏ ý kiến của Chế Lan Viên trong <i>Nghĩ về thơ: Thơ không chỉ đưa ru mà còn thức tỉnh</i>	4,0
	Yêu cầu chung	
	- Câu này kiểm tra năng lực viết bài nghị luận văn học của thí sinh; đòi hỏi thí sinh phải huy động kiến thức về lí luận văn học, tác phẩm văn học, kĩ năng tạo lập văn bản, khả năng cảm nhận văn chương để làm bài. - Thí sinh có thể cảm nhận và kiến giải theo những cách khác nhau, nhưng phải có lí lẽ, căn cứ xác đáng.	
	Yêu cầu cụ thể	
	Giải thích ý kiến:	0.5
	* Cắt nghĩa - <i>Thơ</i>: là hình thức nghệ thuật dùng ngôn ngữ giàu hình ảnh, có nhịp điệu, vần điệu để thể hiện nội dung một cách hàm súc. - <i>đưa ru</i>: là nói đến sự vỗ về, vừa là nhịp, vừa là những lời êm ái, ru ngủ con người. Nói rộng ra là cảm xúc, tình cảm là nhịp điệu và nhạc điệu của thơ. Đó chính là đặc trưng cơ bản nhất, là cái gốc của thơ ca - <i>thức tỉnh</i>: là làm cho con người ta “tỉnh ra, nhận ra lẽ phải và thoát khỏi tình trạng mê muội, sai lầm”, là “gợi ra, làm trỗi dậy cái tiềm tàng trong mỗi con người” là tác động vào nhận thức, trí tuệ, suy tưởng, triết lí, tính tư tưởng của thơ ca. => Về nội dung, thực chất ý kiến của Chế Lan Viên bàn về chức năng của thơ ca; sự gắn kết của cảm xúc và tư tưởng trong thơ: Thơ không chỉ lay động cảm xúc con người mà còn thức tỉnh lí trí, giúp con người nhận thức về cuộc sống, về con người và chính mình.	
	* Bàn luận - Vì sao <i>thơ không chỉ đưa ru mà còn thức tỉnh</i>? + Thơ là thể loại trữ tình nghiêng về biểu hiện tâm hồn, tình cảm của người nghệ sĩ bằng hệ thống ngôn từ có cảm xúc, gợi hình, biểu cảm và giàu tính nhạc. Thơ có khả năng lay động trái tim, rung động tâm hồn người đọc, thơ đưa ta vào không gian của những tâm tình tha thiết để ta đắm chìm trong cảm xúc của nhà thơ, để ta có cảm giác như được vỗ êm ái như lời ru ngọt ngào của mẹ. Không chỉ thế giá trị của thơ còn thể hiện ở giá trị tư tưởng,” nhà thơ đồng thời cũng là nhà tư tưởng” tư tưởng thơ còn có khả năng thức tỉnh trí tuệ, lay động nhận thức người đọc, đưa ta đến với chiều sâu tư tưởng, khám phá những quy luật sâu sắc, mới mẻ của cuộc sống con người., Vì vậy chức năng của thơ không chỉ “đưa ru” làm lay động cảm xúc mà còn “thức tỉnh” nhận thức, tư tưởng người đọc + Xuất phát từ quy luật tiếp nhận: thơ là sự đồng điệu của tâm hồn; xuất phát từ mong muốn của bạn đọc đến với thơ, không chỉ rung động trái tim mà còn tìm thấy những điều mới mẻ trong nhận thức mang đến những khoái cảm về trí tuệ. - Mối quan hệ giữa chức năng “đưa ru” và chức năng “thức tỉnh”: Ở những bài thơ xuất sắc thường có sự thống nhất hài hoà giữa cảm xúc và trí tuệ, cảm xúc gắn với suy tưởng triết lí. Nếu chỉ có cảm xúc, chỉ “đưa ru” thì thơ có thể rơi vào tình trạng hời hợt, nông cạn. Ngược lại, nếu chỉ có trí tuệ, chỉ “thức tỉnh” thì thơ có thể sẽ dễ trở nên khô khan. Vì vậy, dẫu có nhấn mạnh vai trò của nhận thức, của trí tuệ, thì cũng không thể xa rời đặc trưng cơ bản nhất của thơ ca là tình cảm, cảm xúc, là những rung động tâm hồn. Thơ tác động, thức tỉnh theo cách riêng: bằng cách khiến ta xúc động, thông qua ngôn ngữ giàu hình ảnh, nhạc tính, giàu sức biểu cảm. - Đây là một quan niệm thơ đúng đắn, sâu sắc của Chế Lan Viên. Đây cũng là khuynh hướng phát triển của mọi nền thơ hiện đại.	1.0

	Làm rõ ý kiến qua bài thơ <i>Những ngọn gió đồng</i> của Bình Nguyên	2.0
	* Khái quát tác giả, tác phẩm - Tác giả: Bình Nguyên là một trong những nhà thơ tiêu biểu của thơ ca Việt Nam đương đại. - Tác phẩm: Bài thơ <i>Kính gửi mẹ</i> được viết vào tháng 8 năm 2012, in trong <i>tập thơ cùng tên</i>, NXB Hội nhà văn ấn hành, năm 2016. * Phân tích bài thơ - <i>Những ngọn gió đồng</i> của Bình Nguyên là bài thơ “đưa ru” người đọc: + Gió đã dắt "tôi" đi dọc miền kí ức từng bị lãng quên. Nhân vật tôi gặp lại linh hồn của quê hương, thứ gió lồng lộng, miên man, hoang dại mà người ở phố phường không bao giờ thấy được. Trước gió đồng, nhân vật trữ tình thoát biến thành trẻ nhỏ, để mặc gió dắt đi như cô bạn nhỏ thừa nào hồn nhiên kéo tay mình bằng trên vạt cỏ, như lũ bạn tinh nghịch chơi đuổi bắt khắp cánh đồng. Gió đồng thức tỉnh “tôi” từ con người đang “đông cứng” bởi ngột ngạt những khối bụi, bởi những lo toan tẹp nhẹp đời thường, bởi những xô bồ phố thị bỗng trở nên “mềm lại”, thư thái, thanh thoi với những thương yêu lắng đọng. Gió đồng cảm hóa “tôi” từ chai cứng trở nên dạt dào như dòng sông, như đồng ruộng. Hình ảnh nhân hóa sinh động, cùng những so sánh liên tưởng thú vị đã làm nổi bật những chuyển biến trong tâm hồn nhân vật trữ tình. Ngọn gió vô tri đã kéo người đi xa trở về hoà mình cùng không gian của thiên nhiên hòa mình thành dòng sông quê hương dạt dào dâng hiến phù sa cho đồng ruộng (khổ 1). + Gió dắt "tôi" về bên mẹ. Không phải là gặp lại mẹ trong bóng chiều mà là gặp “buổi chiều mẹ vục bóng vào sông”. Không phải gặp hình ảnh mà gặp lại cả khoảng thời gian đã in hằn trong tâm trí người con xa quê. Hình ảnh người mẹ <i>vục bóng vào sông</i> cũng là khởi nguồn cho nỗi xúc động nghẹn ngào của nhân vật trữ tình khi chạm vào kí ức “<i>ngày muối mặn</i>”, “<i>tháng năm buốt giá</i>”, “<i>những đau buồn</i>”. Ngọn gió đồng trở thành ngọn gió mát lành an ủi, sẻ chia với những nhọc nhằn nơi thôn quê, thổi đi những buốt giá đời người. Ngọn gió ấy còn tràn vượt cả qua thời gian, không gian quá khứ, “thổi mát những đau buồn còn nằm khuất đâu đây”. Ngọn gió ấy có sức mạnh diệu kì, như một phương thuốc thần tiên chữa lành những vết thương đau, lấp đầy khoảng trống trong lòng người và thanh lọc tâm hồn con người...(khổ 2). + Gió không chỉ làm dịu những ưu phiền, những vết thương, những vị cay, vị đắng nơi mảnh đất mình sinh ra, mà còn giúp ta cảm nhận quy luật sinh tồn, cái sức sống bền bỉ âm thầm: "Những vạt cỏ với hương gió thổi lại đây/Ôi mùi hương của cỏ gây tình khiết/Đời đất cát lên hương từ đất cát/Nên mới thơm chân thật đến ngọt ngào" (khổ 3). + Gió có thể làm mềm, làm dịu mát, làm đầy, làm sáng, làm ấm những yêu thương, đánh thức lòng trắc ẩn, gọi những rung cảm nơi sâu thẳm tâm hồn? Và nhà thơ đã lý giải: "Gió chẳng bao giờ thổi đến trắng sao/Nhưng gió biết thổi cho nhau biết tự mình mở lối". Gió vẫn chỉ là gió, nhưng khi đã biết thổi cho nhau, biết tự mình mở lối thì “gió” là hình ảnh của những con người biết hy sinh, sẻ chia, đồng cảm, biết sống, biết cho, biết yêu thương, biết tự mình vươn lên. Gió hay chính người quê đã đạt đến chân thiện đủ để làm mềm, làm tan chảy những tảng băng vô cảm vẫn tồn tại ngay trong mỗi con người. Sinh ra từ quê, rồi lại từ quê mà ra đi, những ngọn gió như muốn “ghim” muốn níu giữ "tôi" ở lại. "Ôi những ngọn gió quê muốn ghim tôi vào đồng nội/Tôi bước ngược cánh đồng gió lại thổi ngược tôi" (khổ 4). - <i>Những ngọn gió đồng</i> của Bình Nguyên là bài thơ “không chỉ đưa ru mà còn thức tỉnh” người đọc về đạo lí sống, về bài học nhân sinh trong cuộc sống: + Ngọn gió đồng đã thức tỉnh con người về tình cảm hướng về quê hương, nguồn cội (khổ 1). + Ngọn gió đồng đã thức tỉnh con người về tình cảm đối với mẹ (khổ 2). + Ngọn gió đồng đã thức tỉnh con người khi nhìn lại bản thân. Phải chăng, khoảnh khắc con người nhận ra không gian thân thuộc với hương cỏ dại vẫn đầy ắp, vẫn tinh khiết, chân thật và ngọt ngào sau bao mùa mưa nắng ở thôn quê cũng là lúc con người có cơ hội nhìn lại chính mình trong những đổi thay. Liệu cái chân quê thật thà có còn nguyên vẹn trong ta? (khổ 3).	

	+ Ngon gió đồng đã thức tỉnh con người về lối sống cao đẹp biết sẻ chia, biết yêu thương đùm bọc “biết thổi cho nhau” với bớt những nhọc nhằn, buồn khổ; không chịu khuất phục trước những thử thách chông gai, “biết tự mình mở lối; thủy chung, gắn bó với đồng quê dù vạn vật có đổi thay (khổ 4). - Nghệ thuật cũng là yếu tố quan trọng góp phần tạo nên giá trị “đưa ru” và “thức tỉnh” trong bài thơ Những ngọn gió đồng của Bình Nguyên + Thể thơ tự do + Ngôn ngữ thơ giản dị + Hình ảnh thơ gần gũi + Nhịp thơ chậm mà chuyển, gần gũi mà lắng sâu, như lời tự bạch của chính mình + Giọng thơ tự sự, bắt đầu từ sự trở về, rồi với những ký ức, đến sự tự nhận thức và cuối cùng là cách luận, <i>Những ngọn gió đồng</i> đã đưa người đọc đi từ cảm xúc này đến cảm xúc khác	
	Đánh giá, nhận xét:	0.5
	- Bài thơ <i>Những ngọn gió đồng</i> của Bình Nguyên không chỉ đưa ru – đưa người đọc đắm mình vào không gian của hoài niệm, của những cảm xúc chân thành, thiết tha mà còn đánh thức, khơi dậy những lẽ sống cao đẹp, những triết lí nhân sinh sâu sắc. Bài thơ đã chạm vào nơi thẳm sâu của tâm hồn, lay động tâm thức của người đọc bởi sự quyện hòa giữa vẻ đẹp cảm xúc và trí tuệ, cùng những hình thức biểu đạt phù hợp, giàu tính nghệ thuật. - Ý kiến của Chế Lan Viên ngắn gọn mà xác đáng, khẳng định được chức năng, ý nghĩa của thơ ca; sự gắn kết của cảm xúc và tư tưởng trong thơ. Cảm xúc không bắt vào trí tuệ sẽ hời hợt nông cạn, trí tuệ không dựa vào cảm xúc sẽ trở thành xa lạ, khô khan. - Ý kiến là bài học cho người sáng tác thơ, đồng thời có tác dụng định hướng cho người đọc trong quá trình tiếp nhận. + Bài học cho người nghệ sĩ: trong quá trình sáng tạo, nhà văn phải lao động miệt mài bằng cả trí óc và con tim, bằng cả tâm lực lẫn trí lực để cho ra đời những tác phẩm không chỉ “đưa ru” mà còn “thức tỉnh”. + Đối với bạn đọc: khi đọc tác phẩm không nên thờ ơ, hững hờ, hãy đọc bằng cả trái tim và trí tuệ để lĩnh hội được những điều mà người nghệ sĩ gửi gắm, để từ đó hoàn thiện nhân cách, sống tốt hơn, đẹp hơn.	
	Lưu ý chung 1. Đây là đáp án mở, thang điểm có thể không quy định chi tiết đối với từng ý nhỏ, chỉ nêu mức điểm của phần nội dung lớn nhất thiết phải có. 2. Chỉ cho điểm tối đa theo thang điểm với những bài viết đáp ứng đầy đủ những yêu cầu đã nêu mỗi câu, đồng thời phải được triển khai chặt chẽ, diễn đạt lưu loát, có cảm xúc. 3. Khuyến khích những bài viết có sáng tạo. Chấp nhận bài viết không giống đáp án, có những ý ngoài đáp án nhưng phải có căn cứ xác đáng và lí lẽ thuyết phục. 4. Không cho điểm cao đối với những bài chỉ nêu chung chung, sáo rỗng. 5. Cẩn trừ điểm đối với những lỗi về hành văn, ngữ pháp và chính tả.	

.....**Hết**.....